

Drepturile recruților și militarilor discutate în cadrul unei Conferințe Internaționale

Drepturile recruților și a militarilor din regiunea de Est a Republicii Moldova este un subiect aproape tabu pentru autoritățile de la Chișinău, societatea civilă fiind cea care bate alarma asupra ilegalităților și situațiilor dificile cu care se confruntă

aceștia. Tinerii sunt recrutați și înrolați forțat în structuri paramilitare ilegale, iar odată ajunși acolo umiliți și tratați de multe ori inuman, fără a-și putea apăra drepturile fundamentale. Aceasta a fost una din temele abordate în cadrul Conferinței Internaționale „**Drepturile recruților și militarilor în regiunea de est a Republicii Moldova – paralela cu alte regiuni de conflict în CSI**”, care a avut loc la **08 septembrie** în Chișinău.

Potrivit directorului Asociației Promo-LEX, Ion Manole, Republica Moldova este un stat unic. „Pe teritoriul său există 3 structuri armate diferite: structurile constituționale (Armata Națională), Armata Rusă (care staționează contrar voinței autorităților RM și contrar obligațiilor asumate la nivel internațional de către Federația Rusă), precum și structuri paramilitare ilegale. Din această cauză, drepturile a mii de persoane din regiune sunt grav încălcate. Pe de o parte, administrația regiunii de peste 20 ani încalcă normele legale și drepturile omului în regiune, în timp ce autoritățile constituționale se limitează la monitorizarea

situației, ignorând astfel obligațiile sale pozitive de a proteja drepturile și interesele locuitorilor acestei zone. Constatăm discriminarea celor peste 500.000 persoane de către autoritățile constituționale”, a menționat Ion Manole.

Prezent la eveniment Iurie Dominic, General de Brigadă, Șeful Marelui Stat Major al Armatei Naționale, Comandant al Armatei Naționale, a menționat importanța dialogului dintre forțele armate și societatea civilă, subliniind necesitatea derulării de inițiative comune în vederea unei mai bune informări și cunoașterea drepturilor și libertăților atât a militarilor cât și a civililor.

Participanții la eveniment s-au referit și la procesul de reformare a forțelor armate în țările CSI, regiunile de conflict Osetia de Sud și Abhazia, dar și la statutul și respectarea drepturilor militarilor, informație prezentată de către reprezentanții Ministerului Apărării al R. Moldova, dar și ai societății civile din Ucraina, Rusia, Belarus, Armenia și Tadjikistan.

În încercarea de a explica statutul juridic al forțelor militare din regiunea de Est a Moldova, Valeriu Cușnir, Doctor Habilitat în Drept, profesor universitar, a menționat că formațiunile militare nestatale din regiune au fost formate contrar dreptului internațional și național. “Potrivit Constituției RSSM, declară Valeriu Cușnir, doar Sovietul Suprem, ca organ suprem al puterii de stat era abilitat să adopte măsuri în limitele determinate de Constituție pentru apărarea și securitatea statului. O altă autoritate, un alt organ, sau chiar o altă persoană, nu aveau atribuții în domeniul apărării și securității statului, inclusiv în ceea ce privește constituirea formațiunilor militare. Altfel spus, formațiunile paramilitare create în stânga Nistrului au un caracter ilegal, mai mult ca atât ele prezintă un pericol social sporit la adresa securității naționale”.

Generalul maior în rezervă, d-nul Victor Gusleacov a menționat

că drept temei pentru constituirea și stabilirea structurilor paramilitare în stînga Nistrului a servit Acordul din 1992 de încetare a focului. Acest document nefiind ratificat de către Parlamentul R. Moldova și respectiv Duma de Stat a Federației Ruse, după cum prevăd normele internaționale, rămâne a fi unul ilegal, la fel ca și prezența structurilor paramilitare.

Expertul independent din Habarovsk, Rusia, d-nul Pavel Shmacov, după efectuarea unei vizite la una din unitățile militare din regiunea transnistreană ce aparține Federației Ruse a menționat despre lacunele normelor locale ce țin de apărarea drepturilor militarilor. Potrivit lui, un lucru foarte grav este că aceștia sunt lipsiți de posibilitatea de a depune vreun recurs pentru faptele de abuz sau alte încălcări.

Referindu-se la drepturile militarilor din regiunea Transnistreană, juristului Promo-LEX Alexandru Zubco susține că: "Tinerii recruți din regiunea transnistreană, cetățeni ai R. Moldova, sunt forțați, pe teritoriul R. Moldova, să servească unui regim anticonstituțional în structurile paramilitare ilegale. În cazul în care aceștia refuză „înrolarea” sunt urmăriți penal, sancționați și condamnați cu închisoarea. Potrivit unor date neoficiale, anual, peste 400 de tineri sunt anunțați în căutare pentru „eschivarea” de la înrolare. Mai mulți beneficiari, au reclamat cazuri de abuz fizic, maltratări, estorcări de bani și bunuri, de violență în unitățile militare din regiunea de est. Potrivit juristului, fenomenul „înrolării forțate”, nu este altceva decât o privare ilegală de libertate.

Experții internaționali și reprezentanții societății civile din cadrul țărilor participante al Conferință au subliniat importanța unui astfel de eveniment pentru consolidarea efortului și capacităților de promovare a standardelor internaționale în respectarea drepturilor recruților și militarilor.

La eveniment au participat reprezentanți ai Parlamentului R.

Moldova, ai Armatei Naționale, ai MAI, ai Procuraturii Generale, ai Centrelor Militare și Secțiilor Militare raionale, experți internaționali și reprezentanți ai societății civile, inclusiv din regiunea transnistreană.

Conferința a fost organizată în cadrul proiectului de cooperare transfrontalieră: „Rețea transnațională pentru protecția drepturile recruților și militarilor în termen: fortificarea tinerilor în situații de discriminare din partea statului” finanțat de către Uniunea Europeană prin Instrumentul European pentru Democrație și Drepturile Omului (IEDDO). Proiectul este implementat de către Școala de Economie și Științe Politice din Londra și Asociația Promo-LEX care este partener local.

Pentru mai multe detalii, contactați: Carolina Bondarciuc,
Ofițer de relații cu publicul

Tel: (22) 450024, GSM: 069637849, e-mail: pr@promolex.md

CtEDO va examina în regim de urgență un dosar împotriva Moldovei și Federației Ruse

La 23 august 2011, Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO) a decis examinarea prioritara a cauzei Eriomenco c Moldova și Federația Rusă, dosar nr.42224/11 depusă la Curte la 01.07.2011 de către juriștii Asociației „Promo-LEX”.

Vitalie Eriomenco este un antreprenor din or. Slobodzia, regiunea transnistreană, care, la 29.03.2011 a fost „arestat” de către structurile MVD-ului de la Tiraspol. În perioada de „detenție” victima este supusă unor tratamente inumane și

degradante în închisorile private din regiunea transnistreană. Timp de mai multe luni el este ținut într-o celulă umedă, fără aerisire și lumină solară, fără bloc sanitar, fără acces la apă potabilă, cu păduchi și ploșnițe și gândaci de bucătărie. Detenția în astfel de condiții a adus la acutizarea bolilor cronice de care suferă și anume: hipertensiune arterială, insuficiență respiratorie și cardiacă. De asemenea, din cauza condițiilor de detenție, s-au acutizat prostatita și ulcerul duodenal care îi provoacă dureri insuportabile. În decurs de 3 luni, sănătatea d-lui Eriomenco s-a înrăutățit foarte mult. În doar 18 zile a slăbit cu 5 kg, deoarece și hrana care i se acordă nu este comestibilă. Asistența medicală îi este refuzată. Iar pentru eliberarea lui, anchetatorii au solicitat de la rude suma de 1 mil. de dolari SUA, sumă achitată pentru „compensarea prejudiciilor aduse unei presupuse victime”. Prin scheme frauduloase, Vitalie Eriomenco a fost deposedat de acțiunile companiilor pe care le gestiona. La fel, i-a fost sechestrată locuința privată, iar familia a fost forțat evacuată.

În fața CtEDO reclamantul s-a plâns de violarea de către Guvernele pârâte a art.2, 3, 5, 8, 13, 17, 34 și a art.1 Protocolul 1 din Convenția europeană.

Pentru mai multe detalii, contactați: Alexandru Postica, Departamentul Juridic Asociația Promo-LEX: Tel: (22) 21 16 22, GSM: 0691 04 851, e-mail: info@promolex.md

Concluziile și recomandările observatorilor Promo-LEX

privind alegerile locale generale 2011

Chișinău, 30 august 2011 – Asociația Promo-LEX lansează [Raportul final de monitorizare a alegerilor locale generale din 05 iunie 2011](#). În cadrul raportului este descris contextul preelectoral, sunt prezentate principalele constatări ale observatorilor

Promo-LEX și trasate mai multe recomandări menite să sporească calitatea procesului electoral.

Alegerile locale generale, desfășurate în data de 5 iunie (turul I) și 19 iunie (turul II) 2011 în Republica Moldova au fost marcate de o participare sporită a populației, concurență aprigă și organizare adecvată a alegerilor de către organele electorale. Pe de altă parte, au fost înregistrate și multiple deficiențe în desfășurarea procesului electoral drept rezultat al activității majorității actorilor implicați în scrutin, care însă nu au fost în stare să influențeze semnificativ rezultatele scrutinului.

Perioada preelectorală a fost marcată de o incertitudine privitoare la datele organizării alegerilor locale generale. Parlamentul a stabilit și a anunțat data alegerilor locale generale în urma unei propuneri neincluse inițial în ordinea de zi, cu doar trei zile înainte de expirarea termenului limită specificat de normele legale. Modificări ale Codului Electoral au fost operate în afara termenului recomandat în acest sens de către Comisia de la Veneția, mai mult ca atât, amendamentele au fost admise după anunțarea datei alegerilor locale generale.

Observatorii Promo-LEX au constatat că autoritățile administrației publice locale au respectat în mare parte prevederile legislației electorale, au tins să respecte termenele stabilite de legislația electorală și au întreprins măsurile necesare pentru a crea condiții egale pentru toți concurenții electorali. Autoritățile administrației publice locale, cu unele excepții, au oferit susținere logistică suficientă organelor electorale. Totuși, efortul de monitorizare a observat un număr semnificativ de cazuri de utilizare a funcției publice în scopuri de campanie. Aici se adaugă cazurile izolate de abuz în serviciu a unor funcționari din cadrul administrației publice centrale și locale în activitățile electorale.

Efortul de monitorizare Promo-LEX relevă că organele electorale au fost constituite, cu unele excepții, în termenele stabilite de calendarul electoral al CEC și au avut în mare parte comportament corect și imparțial față de concurenții electorali. Efortul de monitorizare Promo-LEX salută comportamentul neutru al membrilor organelor electorale și o prestare conștientă a atribuțiilor funcționale, precum și schimbarea acelor membri a căror incompatibilitate s-a constatat.

Totuși, au fost observate deficiențe minore la constituirea secțiilor de votare, afișarea informațiilor privind sediile secțiilor de votare și datele de contact ale acestora. De asemenea au fost constatate cazuri izolate de implicare a membrilor organelor electorale în acțiuni de agitație electorală. Observatorii au raportat cazuri de interpretări neuniforme și cunoaștere insuficientă a normelor legale ce țin de înregistrarea concurenților electorali, prezentarea rapoartelor financiare de către aceștia, accesul la listele electorale și modificarea conținutului acestora. Efortul de monitorizare continuă să fie alarmat de situația cu privire la asigurarea tehnico-materială și logistică a organelor electorale, schimbărilor frecvente ale componenței organelor

electorale, care fac imposibilă instruirea pe măsură a noilor membri și cauzează întârzieri în programul de activitate.

Observatorii au constatat o campanie electorală dinamică, marcată în special de lansarea organizată a partidelor politice și candidaților independenți la funcțiile electivă, diversificarea metodelor de agitație electorală desfășurate de către concurenții electorali, precum și de micșorarea evidentă a numărului afișelor electorale amplasate în locuri neautorizate.

Pe de altă parte, continuă să trezească îngrijorare cazurile izolate de aplicare a violenței și intimidărilor (cel puțin 22 cazuri raportate), metodelor de campanie negativă, a discursului provocator și de ură în adresa contracandidaților (cel puțin 13 cazuri raportate), precum și a numărului considerabil de cazuri de utilizare a resurselor administrative (cel puțin 42 cazuri raportate) și a cadourilor în context electoral (cel puțin 99 cazuri raportate).

Efortul de monitorizare Promo-LEX rămâne în continuare îngrijorat de opacitatea concurenților electorali în declararea mijloacelor financiare și ale altor forme de susținere materială utilizate în campanie, precum și de mecanismul de abordare a mijloacelor legale de soluționare a disensiunilor electorale. Astfel se evidențiază tendința de creștere a numărului de litigii soluționate prin intermediul instanțelor de judecată, fără a se încerca rezolvarea acestora pe cale amiabilă, la nivel de organe electorale. Acest fenomenul poate aduce prejudicii credibilității procesului electoral în întregime, fiind transferate accentele de pe realizarea dreptului la vot de către cetățeni pe interpretarea normelor electorale de către instanțele de judecată.

Efortul de monitorizare Promo-LEX menționează implicarea continuă și activă a presei locale și regionale în reflectarea campaniei electorale. În special rolul mass-media poate fi remarcat la prezentarea activității administrației electorale,

a informațiilor despre concurenți și a desfășurării dezbaterilor electorale. Totuși, au fost observate și unele carențe legale ce țin de autentificarea autorilor publicității electorale.

Observatorii au fost sesizați asupra cel puțin două cazuri de imposibilitate de exercitare a dreptului de a fi ales pentru unitățile administrativ-teritoriale Bender și UTA Regiunea transnistreană, din cauza lipsei organelor electorale și mecanismelor legale respective.

Efortul de monitorizare Promo-LEX a formulat un șir de recomandări ce urmăresc îmbunătățirea procesului electoral. Recomandările sunt formulate cu bună credință și se bazează pe îngrijorările observatorilor, indicând cu precădere direcția intervenției necesare, fără a dicta soluții specifice.

Varianta integrală a raportului poate fi găsită [aici](#).

Pentru mai multe detalii, contactați: Carolina Bondarciuc,
Ofițer de relații cu publicul
Tel: (22) 450024, GSM: 069637849, e-mail: pr@promolex.md

Maltratarea persoanelor cu dizabilități este un fenomen global care se regăsește și în Republica Moldova

O revizuire a rapoartelor internaționale privind drepturile omului ne arată că maltratarea persoanelor cu dizabilități este un fenomen global, și, în timp ce anumite cazuri pot fi

soluționate prin intermediul dreptului penal și civil, există cazuri care vizează violarea drepturilor omului și discriminarea – aceste cazuri necesită o abordare mult mai amplă și sistemică, a menționat Libby Clarke, juristă în cadrul The Equal Rights Trust. Declarația a fost făcută în cadrul Lecției Publice „Rele tratamente discriminatorii în bază de dizabilitate în Moldova”, eveniment organizat la 7 iulie 2011 de către Asociația Promo-LEX și The Equal Rights Trust ([ERT](#)).

Evenimentul a debutat cu prezentarea ediției a șasea a Buletinului [The Equal Rights Review \(ERR 6\)](#). ERR 6 include articolul “Rele tratamente discriminatorii în bază de gen în Moldova” – primul articol care vizează Republica Moldova inclus în publicația dată. De asemenea, în contextul tematicii lecției publice, Libby Clarke a menționat articolul lui Jarlath Clifford care oferă o analiză asupra impactului ratificării de către Uniunea Europeană a Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități. ERR 6 include și alte articole cu privire la discriminarea persoanelor cu dizabilități și egalitatea în domeniul sănătății.

În cadrul prezentării sale, Libby Clarke a menționat natura complexă a subiectului abordat, și anume, gama largă a comportamentelor care se înscriu la categoria de rele tratamente discriminatorii în bază de dizabilitate. Astfel, rele tratamente discriminatorii în bază de gen sunt acele tratamente care:

- a) sunt efectuate asupra unei persoane cu dizabilitate,
- b) ating pragul de „tortură și tratament inuman și degradant”, și care
- c) pot fi descrise cu exactitate ca fiind discriminatorii în bază de dizabilitate a victimei (în sens că dacă persoana nu ar fi avut o dizabilitate, acest comportament fie nu ar fi avut loc, fie nu ar fi avut un impact negativ atât de grav).

De asemenea, s-a menționat faptul că cazurile de maltratare a persoanelor cu dizabilități se referă atât la cazurile care

sunt comise de către reprezentanții statului, precum și de către persoane private. În acest sens, Comitetul pentru Prevenirea Torturii al Consiliului Europei accentuează faptul că, Statul poartă responsabilitate inclusiv și pentru acțiunile de maltratare comise de către persoane private, în cazul în care Statul nu întreprinde măsuri adecvate de investigare, sancționare și prevenire.

Libby Clarke a oferit un șir de exemple de comportamente care pot fi calificate drept rele tratamente discriminatorii în bază de dizabilitate. În mare parte, acestea se referă la aplicarea torturii în cadrul unităților de detenție și instituțiilor medicale, utilizarea disproporționată a forței fizice, violența sexuală, violența domestică, crime de ură în bază de dizabilitate, pedepse corporale, experimente medicale și neglijența medicală în cadrul locurilor de detenție, tratament medical și psihiatric inadecvat, tratament forțat, sterilizarea forțată, avort forțat, detenție în regim solitar, condiții proaste și lipsa acomodărilor speciale în locurile de detenție, tratament medical și psihiatric inadecvat în locurile de detenție, precum și sărăcia extremă a persoanelor cu dizabilități.

Cel mai des, cazurile de rele tratamente sunt înregistrate în locurile de detenție (secții de poliție și închisori), instituții medicale și psihiatrice, centre de îngrijire, școli, în cadrul comunității și în cadrul familiei.

În cadrul lecției publice au fost menționate și Tratatetele Internaționale care reglementează domeniul dat și interzic discriminarea, aplicarea torturii și relelor tratamente în bază de dizabilitate. În acest sens au fost menționate următoarele Acte Internaționale: Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice, Pactul Internațional privind Drepturile Economice, Sociale și Culturale, Convenția ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Convenția ONU împotriva Torturii.

Conform acestor tratate, la care Moldova este parte, dizabilitatea reprezintă un criteriu protejat și, în acest sens, Republica Moldova, are obligația de a preveni și de a sancționa maltratarea persoanelor cu dizabilități. De asemenea, Statul are obligația de a monitoriza situația în domeniul dat și de a informa populația cu privire la acest fenomen și măsurile de protecție.

Tratamentul forțat, bătăile permanente, încătușarea, violența sexuală, avortul forțat, precum și "detenția" forțată a persoanelor cu dizabilități sunt doar unele încălcări grave constatate de către Institutul pentru Drepturile Omului din Moldova ([IDOM](#)) ca rezultat al monitorizării celor 3 Spitale Psihiatrice și a celor 6 Internate psihoneurologice din Moldova, a declarat Vanu Jereghi, Director Executiv IDOM. La acest capitol mai putem adăuga și ergoterapia, care în cazul dat, nu reprezintă nimic altceva decât – munca forțată a persoanelor cu dizabilități, fapt care poate fi calificat chiar ca o formă de sclavie.

Astfel, maltratarea persoanelor cu dizabilități este o realitate dură pentru Moldova și autoritățile nu întreprind practic nici un fel de măsuri pentru a combate acest fenomen și nici pentru a investiga astfel de cazuri, a concluzionat Vanu Jereghi.

O problema foarte gravă la acest capitol o reprezintă și tratamentul medical și psihiatric inadecvat, precum și neglijența medicală în cadrul locurilor de detenție și a instituțiilor medicale specializate în Republica Moldova. Asociația Promo-LEX reprezintă un caz care se referă la decesul unei persoanei bolnave de schizofrenie în unul din cele 6 internate psihoneurologice. În această cauza Avocata în cadrul proiectului intenționează să argumenteze responsabilitatea instituțiilor de stat pentru integritatea fizică și psihică a persoanelor cu maladie mentală aflate în custodia lor. Cert rămâne faptul că pacienții internați în instituțiile psihoneurologice sunt sub controlul medicilor și

datorită maladiilor mentale rămân dependenți de calitatea îngrijirii medicale pe care le-o oferă. Vulnerabilitatea acestor pacienți trebuie să fie un criteriu de apreciere a asistenței medicale oferite.

În cadrul lecției publice s-au mai pus în discuție și alte aspecte care se referă la maltratarea persoanelor cu dizabilități în Moldova, precum și faptul că acest domeniu este unul lipsit de o atenție adecvată, atât din partea Statului, cât și din partea societății civile. Cei care suferă sunt oameni, oameni care au drepturi egale ca toți ceilalți.

Evenimentul a întrunit circa 30 participanți: juriști, avocați, studenți ai facultăților de drept și jurnalism, precum și reprezentanții ai ONG din domeniul drepturilor omului și social, apărători ai drepturilor omului.

Asociația Promo-LEX mulțumește Bibliotecii Publice de Drept pentru găzduirea Lecției Publice.

Lecția Publică a fost organizată în cadrul proiectului "Consolidarea Protecției Juridice și Sporirea Nivelului de Conștientizare cu privire la aplicarea relelor tratamente pe motiv de discriminare în Moldova, inclusiv în regiunea Transnistreană", proiect finanțat de Uniunea Europeană prin Instrumentul European pentru Democrație și Drepturile Omului (IEDDO) și co-finanțat de PNUD Moldova în cadrul „Proiectului Comun al Agențiilor ONU din Republica Moldova pentru Promovarea și Protecția Drepturilor Omului”.

Olga Manole, Coordonator de proiect, Asociația Promo-LEX,
olga_manole@promolex.md

Maltratarea persoanelor cu dizabilități este un fenomen global care se regăsește și în Republica Moldova

0
revizuire
a
rapoartel
or
internați
onale
privind
drepturil
e omului
ne arată
că
maltratar
ea
persoanel
or cu

dizabilități este un fenomen global, și, în timp ce anumite cazuri pot fi soluționate prin intermediul dreptului penal și civil, există cazuri care vizează violarea drepturilor omului și discriminarea – aceste cazuri necesită o abordare mult mai amplă și sistemică, a menționat Libby Clarke, juristă în cadrul The Equal Rights Trust. Declarația a fost făcută în cadrul Lecției Publice „Rele tratamente discriminatorii în bază de dizabilitate în Moldova”, eveniment organizat la 7 iulie 2011 de către Asociația Promo-LEX și The Equal Rights Trust ([ERT](#)).

Evenimentul a debutat cu prezentarea ediției a șasea a [Buletinului The Equal Rights Review \(ERR 6\)](#). ERR 6 include

articolul "Rele tratamente discriminatorii în bază de gen în Moldova" – primul articol care vizează Republica Moldova inclus în publicația dată. De asemenea, în contextul tematicii lecției publice, Libby Clarke a menționat articolul lui Jarlath Clifford care oferă o analiză asupra impactului ratificării de către Uniunea Europeană a Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități. ERR 6 include și alte articole cu privire la discriminarea persoanelor cu dizabilități și egalitatea în domeniul sănătății.

În cadrul prezentării sale, Libby Clarke a menționat natura complexă a subiectului abordat, și anume, gama largă a comportamentelor care se înscriu la categoria de rele tratamente discriminatorii în bază de dizabilitate. Astfel, rele tratamente discriminatorii în bază de gen sunt acele tratamente care:

- a) sunt efectuate asupra unei persoane cu dizabilitate,
- b) ating pragul de „tortură și tratament inuman și degradant”, și care
- c) pot fi descrise cu exactitate ca fiind discriminatorii în bază de dizabilitate a victimei (în sens că dacă persoana nu ar fi avut o dizabilitate, acest comportament fie nu ar fi avut loc, fie nu ar fi avut un impact negativ atât de grav).

De asemenea, s-a menționat faptul că cazurile de maltratare a persoanelor cu dizabilități se referă atât la cazurile care sunt comise de către reprezentanții statului, precum și de către persoane private. În acest sens, Comitetul pentru Prevenirea Torturii al Consiliului Europei accentuează faptul că, Statul poartă responsabilitate inclusiv și pentru acțiunile de maltratare comise de către persoane private, în cazul în care Statul nu întreprinde măsuri adecvate de investigare, sancționare și prevenire.

Libby Clarke a oferit un șir de exemple de comportamente care pot fi calificate drept rele tratamente discriminatorii în bază de dizabilitate. În mare parte, acestea se referă la aplicarea torturii în cadrul unităților de detenție și

instituțiilor medicale, utilizarea disproporționată a forței fizice, violența sexuală, violența domestică, crime de ură în bază de dizabilitate, pedepse corporale, experimente medicale și neglijența medicală în cadrul locurilor de detenție, tratament medical și psihiatric inadecvat, tratament forțat, sterilizarea forțată, avort forțat, detenție în regim solitar, condiții proaste și lipsa acomodărilor speciale în locurile de detenție, tratament medical și psihiatric inadecvat în locurile de detenție, precum și sărăcia extremă a persoanelor cu dizabilități.

Cel mai des, cazurile de rele tratamente sunt înregistrate în locurile de detenție (secții de poliție și închisori), instituții medicale și psihiatrice, centre de îngrijire, școli, în cadrul comunității și în cadrul familiei.

În cadrul lecției publice au fost menționate și Tratatul Internațional care reglementează domeniul dat și interzic discriminarea, aplicarea torturii și relelor tratamente în bază de dizabilitate. În acest sens au fost menționate următoarele Acte Internaționale: Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice, Pactul Internațional privind Drepturile Economice, Sociale și Culturale, Convenția ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Convenția ONU împotriva Torturii.

Conform acestor tratate, la care Moldova este parte, dizabilitatea reprezintă un criteriu protejat și, în acest sens, Republica Moldova, are obligația de a preveni și de a sancționa maltratarea persoanelor cu dizabilități. De asemenea, Statul are obligația de a monitoriza situația în domeniul dat și de a informa populația cu privire la acest fenomen și măsurile de protecție.

Tratamentul forțat, bătăile permanente, încătușarea, violența sexuală, avortul forțat, precum și "detenția" forțată a persoanelor cu dizabilități sunt doar unele încălcări grave

constatate de către Institutul pentru Drepturile Omului din Moldova ([IDOM](#)) ca rezultat al monitorizării celor 3 Spitale Psihiatrice și a celor 6 Internate psihoneurologice din Moldova, a declarat Vanu Jereghi, Director Executiv IDOM. La acest capitol mai putem adăuga și ergoterapia, care în cazul dat, nu reprezintă nimic altceva decât – munca forțată a persoanelor cu dizabilități, fapt care poate fi calificat chiar ca o formă de sclavie.

Astfel, maltratarea persoanelor cu dizabilități este o realitate dură pentru Moldova și autoritățile nu întreprind practic nici un fel de măsuri pentru a combate acest fenomen și nici pentru a investiga astfel de cazuri, a concluzionat Vanu Jereghi.

O problema foarte gravă la acest capitol o reprezintă și tratamentul medical și psihiatric inadecvat, precum și neglijența medicală în cadrul locurilor de detenție și a instituțiilor medicale specializate în Republica Moldova. Asociația Promo-LEX reprezintă un caz care se referă la decesul unei persoane bolnave de schizofrenie în unul din cele 6 internate psihoneurologice. În această cauza Avocata în cadrul proiectului intenționează să argumenteze responsabilitatea instituțiilor de stat pentru integritatea fizică și psihică a persoanelor cu maladie mentală aflate în custodia lor. Cert rămâne faptul că pacienții internați în instituțiile psihoneurologice sunt sub controlul medicilor și datorită maladiilor mentale rămân dependenți de calitatea îngrijirii medicale pe care le-o oferă. Vulnerabilitatea acestor pacienți trebuie să fie un criteriu de apreciere a asistenței medicale oferite.

În cadrul lecției publice s-au mai pus în discuție și alte aspecte care se referă la maltratarea persoanelor cu dizabilități în Moldova, precum și faptul că acest domeniu este unul lipsit de o atenție adecvată, atât din partea Statului, cât și din partea societății civile. Cei care suferă sunt oameni, oameni care au drepturi egale ca toți ceilalți.

Evenimentul a întrunit circa 30 participanți: juriști, avocați, studenți ai facultăților de drept și jurnalism, precum și reprezentanții ai ONG din domeniul drepturilor omului și social, apărători ai drepturilor omului.

Asociația Promo-LEX mulțumește Bibliotecii Publice de Drept pentru găzduirea Lecției Publice.

Lecția Publică a fost organizată în cadrul proiectului “Consolidarea Protecției Juridice și Sporirea Nivelului de Conștientizare cu privire la aplicarea relelor tratamente pe motiv de discriminare în Moldova, inclusiv în regiunea Transnistreană”, proiect finanțat de **Uniunea Europeană** prin Instrumentul European pentru Democrație și Drepturile Omului (IEDDO) și co-finanțat de **PNUD Moldova** în cadrul „Proiectului Comun al Agențiilor ONU din Republica Moldova pentru Promovarea și Protecția Drepturilor Omului”.

Olga Manole, Coordonator de proiect, Asociația Promo-LEX,
olga_manole@promolex.md

0 nouă cauză comunicată Guvernului aduce R. Moldova în fața CtEDO

0 nouă cauză a fost comunicată Guvernului, de această dată R. Moldova ar putea răspunde pentru încălcarea dreptului la libera circulație și dreptul la un proces echitabil.

La 6 iunie 2011 Curtea Europeană a Drepturile Omului (CtEDO) a decis comunicarea cauzei Bîgea c. Moldova nr. 21876/09 depusă la CtEDO pe 27 aprilie 2009. Reclamantul d-nul Ionel Bîgea este

cetățean al României și locuiește în Bârlăd. El este preot în cadrul Mitropoliei Basarabiei și a fost repartizat la biserica din s.Vadul lui Isac unde a oficializat slujbe religioase în ultimii 16 ani.

În 2007 Președintele țării de atunci, Vladimir Voronin, a declarat că nu recunoaște Mitropolia Basarabiei, ulterior autoritățile au întreprins mai multe încercări, fără succes în a-l expulza pe reclamant din R. Moldova și au creat numeroase obstacole în activitatea sa de preot. În urma unei proceduri judiciare în 2008 reclamantul a obținut un permis de ședere și un permis de muncă pe teritoriul R. Moldova valabil până în august 2009.

Pe 9 aprilie 2009 autoritățile de la Chișinău au introdus regimul de vize cu România. Pe 11 aprilie reclamantul I. Bîgea a încercat să traverseze frontiera moldo-română prezentând permisul de ședere, dar intrarea pe teritoriul R. Moldova i-a fost interzisă deoarece nu avea viză.

Reclamantul a contestat decizia în fața Curții de Apel Chișinău și la 24 aprilie 2009 prin decizia finală a curții interdicția de a intra pe teritoriul Moldovei a fost declarată ilegală și a obligat poliția de frontieră să permită reclamantului să intre pe teritoriul R. Moldova în baza permisului de ședere.

În aceeași zi I. Bîgea a încercat să traverseze frontiera în baza permisului de ședere și a hotărârii judecătorești, dar fără succes. Reclamantul a repetat încercarea pe 25 aprilie 2009, dar și această încercare a eșuat.

Din cauza interdicției de a intra pe teritoriul R. Moldova, reclamantul nu a putut fi prezent alături de enoriașii săi în perioada sărbătorilor de Paști, una din cele mai importante sărbători creștine.

Astfel reclamantul s-a plâns în fața Curții Europene a Drepturilor Omului (CtEDO) că prin refuzul autorităților de a

aplica decizia Curții de Apel din 24 aprilie 2009 i-au fost încălcate drepturile garantate de art. 6 (Dreptul la un proces echitabil), art. 8 (Dreptul la respectarea vieții private și de familie), art. 9 (Dreptul la libertatea de gândire, de conștiință și de religie) ale Convenției, dar și art.2 (Dreptul la libertatea de circulație) al Protocolului adițional Nr.4.

Pentru mai multe detalii, contactați: Alexandru Postica,
Avocat: Tel: (22) 211622,
GSM: 069104851, e-mail: info@promolex.md

Tortura și impunitatea: punct și de la capăt

În ajunul Zilei internaționale a ONU pentru susținerea victimelor torturii – 26 iunie, apărătorii drepturilor omului au îndemnat autoritățile să oprească tortura pe ambele maluri ale Nistrului și să-i tragă pe torționari la răspunderea reală.

Amnesty International Moldova, Centrul de reabilitare a Victimelor Torturii „Memoria” și „Promo-LEX” au conchis că tratamentul inuman în locurile de detenție rămâne cronic răspândit și agravat de faptul că statul nu atrage la răspundere pe torționari sau odată inițiată ancheta, deseori le aplică pedepse simbolice. sau îi scoate definitiv de sub urmărire penală.

„Responsabilitatea este esența oricărei societăți echitabile. Într-o asemenea societate dreptul la integritatea fizică a fiecăruia este protejat nu numai de semnături pe tratatele internaționale, dar de acțiuni concrete întreprinse de stat pentru prevenirea tratamentului inuman în locurile de detenție,” a spus **Cristina Pereteatcu**, Director executiv Amnesty International. „Anume pentru acest lucru, printre altele, se colectează impozitele. În cazul Republicii Moldova reiese că noi, cetățenii acestei țări, contribuim cu bani pentru a fi torturați.”

Ludmila Popovici, director executiv al RCTV „Memoria”, a subliniat importanța concordării metodelor de investigare a cazurilor de tortură cu standardele internaționale, cum ar fi implementarea recomandărilor din Protocolul de la Istanbul: „Acesta este un instrument de bază pentru o investigare eficientă și un ghid pentru documentarea cazurilor de tortură și al tratamentelor inumane și/sau degradante, pentru raportarea constatărilor către autoritățile relevante și asigurarea standardelor minime pentru ca un Stat să respecte și să garanteze o documentare eficientă a torturii. Implementarea Protocolului de la Istanbul în Republica Moldova ar putea fi o contribuție importantă în stoparea impunității pentru torționari, pentru triumfarea justiției și la asigurarea oferirii despăgubirilor pentru victime și familiile lor.”

O altă problemă ce perpetuă este impasul în regiunea transnistreană, care nu se subordonează structurilor constituționale și unde tortura este utilizată la scara largă. **Alexandru Postică** de la Promo-LEX a declarat: „În regiunea respectivă nu există nici un instrument credibil, legal și eficient de monitorizare a situației în locurile de detenție, iar situația scapă de sub control din cauza impunității persoanelor din acest teritoriu al RM. Chiar dacă acest teritoriu se află în afara controlului de facto al autorităților constituționale, acesta nu este un argument

plauzibil pentru Republica Moldova, deoarece nimeni nu a anulat obligația pozitivă a Statului față de persoanele aflate pe teritoriul său.”

Informații suplimentare.

Ziua internațională a ONU pentru susținerea victimelor torturii se marchează pe data de 26 iunie din anul 1997, în memoria Convenției ONU împotriva torturii și altor pedepse și tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, ce a intrat în vigoare în 1987. Republica Moldova s-a alăturat Convenției în anul 1995, iar în 2006 Parlamentul a ratificat Protocolul opțional al acestui tratat. Monitorizarea respectării prevederilor Convenției este efectuată de Comitetul ONU împotriva torturii. Ultima vizită a reprezentanților acestuia în Republica Moldova, a avut loc în 2010, după ceea ce a fost publicat un raport în acest sens, care a subliniat importanța eradicării torturii. De asemenea, problema torturii a fost semnalată în rapoartele Amnesty International pentru Moldova din [2007](#) și [2009](#), precum și în [rapoartele anuale](#) Amnesty International din mai mulți ani, inclusiv și din anul acesta.

Pentru mai multe informații vă rugăm să contactați:

Amnesty International Moldova: Tel. +373 22 83 58 08, Email: media@amnesty.md

RCTV Memoria: Tel. +373 22 27 32 22, Email: memoria@mdl.net

Promo-LEX: Tel. + 373 22 45 00 24, Email: info@promolex.md

**Promo-LEX: Ultimele săptămâni
de campanie marcate de**

intimidări și hulișanism electoral

Asociația Promo-LEX lansează cel de al [treilea raport de monitorizare a campaniei electorale pentru alegerile locale generale din 2011](#), raportul cuprinde perioada 5 iunie – 16 iunie 2010.

Potrivit observatorilor Promo-LEX campania a continuat cu aceeași intensitate și după primul tur de scrutin, activități electorale fiind raportate imediat după anunțarea rezultatelor oficiale. Administrația electorală își desfășoară activitatea cu abateri neînsemnate, iar mass media continuă să reflecte activ campania electorală, totuși îngrijorări prezintă cazurile izolate de violență și intimidare, utilizarea resurselor administrative și împărțirea de cadouri electorale.

În ceea ce privește prestația administrației electorale efortul de monitorizare a constatat că prevederile legislației electorale privind validarea alegerilor, în mare parte au fost respectate, chiar dacă observatorii au raportat și excepții legate de erori tehnice la cel puțin două secții de votare. APL a manifestat comportament preponderent echilibrat și a tins să creeze condiții egale pentru toți concurenții electorali. Totuși, efortul de monitorizare a observat un număr ne semnificativ de cazuri de folosire a funcției publice în scopuri de campanie electorală.

Observatorii salută neutralitatea membrilor organelor electorale și o prestare conștientă a atribuțiilor funcționale, precum și schimbarea acelor membri a căror

incompatibilitate s-a constatat în ziua scrutinului. Cu toate acestea, au fost sesizate cazuri izolate de refuz în eliberarea proceselor verbale către observatori. S-au raportat cazuri de interpretări neuniforme și cunoaștere superficială a normelor legale ce țin de transmiterea documentelor electorale, organizarea activității organelor electorale în perioada turului doi de scrutin, perfectarea listelor electorale pentru turul doi de scrutin. Continuă să fie alarmantă situația privind modificarea componenței organelor electorale sub aspect de instruire calitativă a membrilor noi. Mai mulți membri ai organelor electorale au rămas dezamăgiți de onorariul încasat pentru serviciul prestat.

Observatorii au constatat o campanie electorală dinamică. Pe de altă parte, continuă să îngrijoreze cazurile izolate de aplicare a violenței și intimidărilor (cel puțin 4 cazuri raportate), precum și a numărului de cazuri de utilizare a resurselor administrative (cel puțin 4 cazuri raportate) și a cadourilor în context electoral (cel puțin 9 cazuri raportate).

În context, Promo-LEX invită concurenții electorali să fie mai activi în ce constă depunerea contestațiilor referitoare la orice abatere de la normele electorale și asigurarea acestora cu probe corespunzătoare a acestora fiind constatate respingerea a cel puțin 24 cereri din 56 depuse și urmărite de observatori.

Efortul de monitorizare Promo-LEX menționează implicarea continuă și activă a presei locale și regionale în reflectarea campaniei electorale. În special rolul mass-media poate fi remarcat la prezentarea activității administrației electorale, a informațiilor despre concurenți și educație civică privind turul doi de scrutin.

Efortul de monitorizare Promo-LEX reamintește că nu este un organ de anchetă și nu are drept scop probarea constatărilor observate. Sursa exclusivă de elaborare a rapoartelor publice

a efortului de monitorizare au servit cele circa 400 de rapoarte standardizate prezentate de către observatori. Rapoartele date au fost întocmite în baza observării directe, întâlnirilor cu interlocutorii și consultarea documentelor oficiale.

Varianta integrală a raportului poate fi găsită [aici](#).

Pentru mai multe detalii, contactați: Carolina Bondarciuc,
Ofițer de relații cu publicul

Tel: (22) 450024, GSM: 069637849, e-mail: pr@promolex.md

Moldova ar putea răspunde în fața CtEDO pentru încălcarea dreptului la libera întrunire

Republica Moldova a fost pârâtă din nou la CtEDO pentru încălcarea dreptului la libera întrunire.

La 27 mai 2011 Curtea Europeană a Drepturile Omului (CtEDO) a decis comunicarea cauzei Promo-LEX și alții c. Moldova nr. 42757/09 deusă la CtEDO la 03 august 2009 de către Promo-LEX, CReDO și I. Grosu.

Primii doi reclamânți AO Promo-LEX și AO CReDO sunt asociații non-guvernamentale, iar al treilea reclamant este d-nul I. Grosu.

Astfel la 03 februarie 2009 Asociațiile Promo-LEX și CReDO au organizat un protest în fața Procuraturii Generale, la eveniment participând și cetățeanul I. Grosu. Protestul era îndreptat împotriva inacțiunilor Procuraturii Generale față de abuzurile poliției. La câteva minute după începerea

manifestației protestatarilor au fost atacați de șapte bărbați purtând cagule, fiind crunt bătuți, împotriva lor fiind utilizate și gaze lacrimogene. Ca urmare a atacului I. Grosu a suferit numeroase traume la nivelul capului și mâinilor. Protestatarilor au reușit să imobilizeze pe doi dintre atacatori, unul dintre aceștia a spus că a fost plătit cu 1000 de lei de către o persoană necunoscută pentru a participa la atac.

Adunarea a fost urmărită, chiar de la început de către patru ofițeri de poliție în uniformă și șase ofițeri în civil unii dintre aceștia filmând evenimentul. Cu toate acestea ei nu au intervenit pentru a opri ciocnirea dintre protestatari și atacatori. Protestatarilor au sunat la poliție cerând ajutor dar fără folos. O mașină a poliției a venit la locul incidentului abia peste o oră și jumătate arestându-i pe cei doi atacatori imobilizați.

Organizatorii manifestației au depus o plângere penală la Procuratura Generală însă nici-o acțiune nu a fost întreprinsă. Mai mult decât atât Procuratura Generală a emis o declarație prin care a învinuit organizatorii manifestației de provocarea incidentului. Cei doi atacatori reținuți de reclamantii au fost acuzați de perturbarea ordinii publice, iar rezultatele urmăririi penale împotriva acestora nu sunt cunoscute până în prezent.

Reclamantii s-au plâns de încălcarea dreptului la libera întrunire, dar și asupra lipsei unor căi eficiente de atac împotriva eșecului poliției în oferirea de protecție în timpul atacului.

Pentru mai multe detalii, contactați: Alexandru Postica, Avocat Asociația Promo-LEX: Tel: (22) 211622, GSM: 069104851, e-mail: info@promolex.md

Conferința Națională cu genericul “70 de ani de la primul val al deportărilor în masă din R. Moldova din 13 iunie 1941”

Vineri, 10 iunie Muzeul de Arheologie și Istorie a găzduit Conferința Națională cu genericul “70 de ani de la primul val al deportărilor în masă din R. Moldova din 13 iunie 1941”.

Prin intermediul Conferinței care a avut un caracter științific a fost adusă în atenția publicului, istoria poate mai puțin cunoscută, a deportărilor și strămutărilor forțate din vara lui 1941, lucrări științifice cu această tematică fiind prezentate de mai mulți istorici: Elena Postică, Elena Negru, Anatol Țăranu, M. Tașcă, Dumitru D. Grama, Silvia Corlateanu-Granciuc.

Valentina Sturza, președinta Asociației Foștilor Deportatilor și Deținuți Politici a făcut un apel către toți cetățenii R. Moldova ca acele evenimente tragice să nu fie date uitării, calificându-le drept cele mai sângeroase și dureroase din istoria țării, subliniind de asemenea necesitatea reabilitării foștilor deportați. Directorul Institutului de Istorie Stat și Drept al AȘM, Gheorghe Cojocaru, a menționat că prin cele trei

valuri de deportări Moldova a fost practic de trei ori decapitată, iar poporului moldovenesc i-au trebuit decenii ca să se reorienteze în istorie și să ajungă în prezent să comemoreze în cadrul conferințelor științifice victimele acelor evenimente tragice.

“Evenimentele dramatice din perioada sovietică au avut loc cu violarea drepturilor fundamentale ale populației din acest spațiu. În această perioadă dreptul la viață, securitate, integritate personală, dreptul la proprietate sau dreptul la un proces echitabil au lipsit cu desăvârșire, fiind la discreția unor grupuri de persoane. Victimele acestor crime deși au fost reabilitate continuă să fie nedreptățite și până în prezent”, a declarat A. Postica, avocat Asociația Promo-LEX.

Printre cei aproape o sută de participanți la conferință s-au numărat foști deportați, academicieni, istorici, oameni de știință, reprezentanți ai societății civile, ai Mitropoliei Basarabiei și Exarhatul Plaiurilor, dar și simpli cetățeni. Guvernul Republicii Moldova a fost reprezentant la eveniment de consilierul principal al Primului ministru probleme de Educație Leonid Bujor.

Eveniment a fost organizat de Institutul de Istorie, Stat și Drept al Academiei de Științe a Moldovei Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei Asociația Foștilor Deportați și Deținuți Politici din Moldova, Asociația Obștească „Promo-LEX” și Mitropolia Basarabiei și Exarhatul Plaiurilor, Arhiva Națională a Republicii Moldova, Asociația Istoricilor din Republica Moldova. Conferința se încadrează în seria de evenimente organizate cu prilejul împlinirii a 70 de ani de la primul val de deportări și face parte din planul de acțiune al Guvernului.

Pentru mai multe detalii, contactați: Carolina Bondarciuc,
Ofițer de relații cu publicul

Tel: (22) 450024, GSM: 069637849, e-mail: pr@promolex.md